

Elfogták a rózsadombi rablót

A napilapokban megjelent rendőrség felhívása a rózsadombi rablótámadás tettesének arcképével. Mindenki ezt mondta:

— Ez a rabló? ... Ez a jóképű gyerek?

A „jóképű” rablóval most szemközt ülünk a főkapitányság egyik szobájában, egy írógéppal két oldalán. Az íróasztalánál az alvezéres lapozgatja az irattartót, képen és írásban. Hajszál pontossággal megörökíti Baranyai Sándor huszonéves éves esztendőjének bűnét. Baranyai Sándor 1965. január 22-én a rózsadombi Török-vész úton több ökölcspással leütötte Kiss Jánosné idősebb asszonyt, akit gyermekkorától ismert, s akihez ezen a napon azzal kopogott be:

— Jó reggelt, Kiss néni! ... Hogy van?

De közben már arra gondolt: — Az öregasszonynak pénze van, el kell venni...

Zöldeskék szemét hüvös hordozza körül a szobán. Kockás, szürke nadrágot visel, halványzöld mohair pulóvert, kihajtott inget. Hideg arc, hideg szemek, hideg hang. Az egész gyerek egy jól öltözött jégcsap. Az alvezéres becsukja az irattartót:

— Mondja el az életét, fiam...

Tetővált hal kezével elsimítja rövid haját a homlokából.

— Apám konzervgyáros volt, anyám fodrász. Három vagyunk testvérek. Apám 1956-ban disszidált a bátyámmal, de a bátyám 1960-ban visszajött Magyarországra, elhelyezkedett, megházasodott. En akkor már javító-nevelő intézetben voltam...

Egy mozdulat megállítja a most az iratok kezdenek valani arról, amit a fiú könyveden átugrott. A Rózsadombon él, ötszobás, saját villában, családi körben, amelyből csak az apa hiányzik. 1955-ben, tizenkét éves korában az anyja már nem tudja tovább tartani csavargóit, apró szélhámoságait, tolvajlásait. Feljelentésére a fiút javító-nevelő intézetben helyezik el, ahol kitanulja az esztélyes szakmát. 1961-ben kikerül az intézetből, elhelyezik a Mechanikai Mérőműszerek Gyárában, 5,60-as kezdő órábról. Havi keresete 1400 forint.

— Mennyit adott haza? — Hatszáz forintot. — A nyolcszázból öltözködött, szórakozott? — Ruhát apám küldött Franciaországból, ahol egy televíziógyárból dolgozik. A nyolcszázát szórakozásra költöttem.

Augusztusban szó nélkül otthagya a gyárat, elmegy a Balatonra, majd visszatér és szeptember 15-én önkényesen kilép a gyárból. Hódmezővásárhelyre utazik, elhelyezkedik egy gépjármű állomáson, ahonnan fegyelmi úton elbocsátják. Hazajön, összevessz az édesanyjával s újra elutazik Békésbe, majd Hódmezővásárhelyre — közben egy régi barátára bukkan, akivel téli motorkirándulásra megy a Balatonra — ismét Vásárhelyen tűnik fel, munkát is vállal. Egy este a presszóban

azt mondja valaki az új barátok közül:

— Benne lennél egy jó balhéban?

— Benne...

Ennyi az egész. Lopott motorral Pestre jönnek, itt autót lopnak és elindulnak Miskolcra. Fűzesabony és Kerecsend között a Skodából kifogy a benzin, otthagyják az uton. Lebuknak, Baranyait a bíróság tizennyolc havi szabadságvesztésre ítéli, de halasztást kap és munkát. A munkát napok múlva otthagya, betörést követ el a Rózsadombon, letartóztatják, összbüntetésésként három és fél évet kap.

— Mikor szabadult?

— 1964 decemberében.

— Hova ment?

— Haza... Január elsejéig otthon voltam, dolgoztam a ház körül, villanyt szereltem, vízvezetékét, mindent, ami jött. Január harmadikán munkába álltam a Ganzban, mint esztélyes. Hétötven órából kaptam és éjszakai pótdíjat. Havi keresetem kezézer forint körül lett volna...

Az édesanyja most se kért többet, mint hatszáz forintot. Szórakozásra maradt volna 1400 forintja. Január 18-án azonban kilépett a gyárból, fivére fiókjából ellopott 714 forintot, szekrényéből egy öltönyt és egy pár cipőt. Ot nap múlva esedékes lett volna az első fizetése, majdnem ezer forint, de nem volt türelme kifizetni. Otthon négy nap múlva fedezték fel a lopást. Másnap reggel bekopogott Kiss Jánosnéhoz:

— Jó reggelt, Kiss néni! ... Hogy van?

Reggel nyolctól háromig tízig beszélgetett az öregasszonnyal, akkor az lehajolt, hogy a tűzre tegyen. Ekkor öklével a tarkójára ütött, az öregasszony elvesztette az eszméletét. Keresni kezdett a szekrényben, de jött a postás.

— Mi van a néniével?

— Eljárt...

A postással a díványra fektették az eszméletlen öregasszonyt s a fiú elrohant. Az utcáról kiáltott vissza:

— Hívom az orvost...

Az orvost természetesen nem hívta, eltűnt. Feltört egy víkendházat, ott bujkált, később barátainál, míg letartóztatják. A víkendházból másfél liter pálinkát lopott, avval megvendégelte a barátait és barátait, maga nem ivott. Február első napjaiban lebukott.

— Szereti az édesanyját, Sándor?

— A jégcsap villan egyet:

— Tisztelem, becsülöm, de nem szeretem. Anyám küldött a javítóba, mindent neki köszönhetek.

Kitűnő mesterségre tanfolták, az intézeti évek után ott-hat helyen dolgozott ideig-örig, azután jött egy pillanat, amelyet nem lehet megmagyarázni.

— Miért rabolt?

— Nem tudom... Ha egyszer úgy jön, hogy valami kell, akkor kell. Nem gondolkodom.

— Utóbb sem?

Fiatal arcán, serkenő bajuszán nagyképp árnyék suhan át:

— Távolati fogalmaim vannak, de akkor már mindig késő...

Könyvet nem olvas, szín-

házban életében egyszer volt, szabadulása után börtönkeresetéből vett az anyjának egy televíziót, de sohasem nézte. Mi érdekli, mi vonzza ezt a jó kötésű, értelmes, hideg fiút?

— A haverek...

Majd büszke mosollyal:

— Engem már Völgyesi professzor is megvizsgált, de ő sem értett meg engem...

Egyáltalán ki érte? Az anya, aki idegösszeomlással küszködik az ötszobás villában, a család, a haverek? A társadalom kerek tíz éve parakodik megérteni és megmenteni, s ma sem adta fela reményt. Ezt érzem az alezredes csöndes, apás hangjában, amikor rászól:

— Vissza a cellájába fiam...

Az aítóból udvariasan visszafordul:

— Jó napot kívánok...

A szobában csak a cigarettafüst gomolyog. Hallgatunk Baróti Géza

Ankét a műanyagok alkalmazásáról

Csütörtökön a Technika Házában a Műanyagipari Kutató Intézet és a Magyar Kémikusok Egyesülete ankétot rendezett. Az ankétot a műanyagok alkalmazástechnikájáról hangzottak el érdekes előadások. Székér Gyula dr., a nehézipari miniszter első helyettese bevezetője után Macskásy Hugó szövegezte a Műanyagipari Kutató Intézet alkalmazástechnikai osztályának öt éves munkásságáról.

A műanyagok termelése világszerte nagy arányokban emelkedik. A fejlődés üteme sokkal gyorsabb, mint bármely más iparágé. 1945-ben a világon mintegy félmillió tonna műanyagot termeltek, míg 1963-ban ez már elérte a 11 millió tonnát. Magyarországon is növekszik a műanyagfelhasználás, de az elért szintenálunk még nem kielégítő. Magyarországon 1963-ban 3,7 kilogramm műanyagfelhasználás jutott

Magyarország a tavaszi bécsi vásáron

A világ 27 országából 2270 vállalat és cég vesz részt a márciusban rendezendő 81. bécsi nemzetközi vásáron — jelentették be az osztrák fővárosban rendezett sajtófogadáson.

A szocialista országok sorában Bulgária, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Lengyelország, az NDK és a Szovjetunió mellett ott lesz hazánk is: hat külkereskedelmi vállalatunk mutatja be termékeit.

Az Ausztria és a kelet- és délkelet-európai országok között legfeljebb szinten folyt tárgyalások eredményeként igen előnyösen fejlődik az államközi kereskedelem — hangoztatta Bruno Marek, a vásár igazgatója. Az idei bécsi tavaszi vásár, amelyet Ausztria fel-szabadulásának 20. esztendőjében rendeznek, részvevőinek számát tekintve az eddigi legnagyobb szabású lesz. Előterében az ipari újdonságok állnak majd.

egy lakosra, ugyanakkor a fejlett ipari országokban 20 kilogramm, a közepesen fejlett országokban 5—10 kilogramm az egy főre jutó műanyagfelhasználás. Hazánkban 1963-ban indult meg nagyobb méretekben a műanyagok termelése.

A továbbiakban a műanyagok időjárásállóságáról, éghetőségéről, a népgazdaság egyes ágazataiban történő felhasználásáról számolt be az előadó. A hozzászólók a legújabb eljárásokat ismertették.

Az ankét befejeztével megnyitották a Technika Háza kupolacsarnokában az öt éves időszak eredményeit szemlélítő műanyagkiállítását, amely február 12-ig tekinthető meg. A kiállítás tartama alatt a Műanyagipari Kutató Intézet tudományos munkáltsai naponta délután 2—5 óra között a műanyagfelhasználás szakmai kérdéseiben konzultációkat tartanak.

Orvosnapok Pest megyében

Március 25—27 között rendezik a II. Pest megyei orvosnapokat. A háromnapos tanácskozási programján hetven előadás szerepel és ötszáz részvevőre számítanak.

A Pest megyei orvosnapok két fő témaköre a megelőzés és a rehabilitáció. Erdekessnek ígérkezik egy körzeti orvos beszámolója a falun végzett, minden részletre kiterjedő gondozási munka eredményeiről. Adatokkal dokumentálja majd, hogy a gondozásbavétel során milyen nem várt eredményeket ért el a különböző betegségek „kiszűrésében”. A felmérés és a gondozásbavétel átmenetileg nagy terhelést ró a körzeti orvosra napi munkája mellett, de ez az idő bőven megtérül a további munka során, hiszen időben elejét veheti a felbukkanó bajok súlyosbodásának.

Dr. Békés Zoltán megyei főorvos kezébe futnak össze a Pest megyei orvosnapok rendezésének számai. A következőkben összegezi a háromnapos megbeszélés céljait:

— Különös érdeklődésre tarthat számot az az előadás-sorozat, amely a korai diagnózis kérdését taglalja a belgyógyász, sebész, körzeti orvos és más szakmák szemszögéből. E téren eredmények falusi viszonylatban elsősorban a jól megszervezett gondozási munkától várhatók. El szeretnénk érni, hogy a körzeti orvos szocialista háziorvosa legyen betegeinek. A gyógyult betegekkel kapcsolatos rehabilitációs munka ugyancsak összefügg a gondozással. A háromnapos tanácskozás több száz falusi orvos számára jelent új tapasztalatokat, segítséget a gyógyító munkához. Bizonyára

ennek köszönhető az a szokatlan érdeklődés, amely a Pest megyei orvosnapok iránt máris tapasztalható.

Változatlanul ömlik a gáz Szankon

Már több mint két hét óta tör fel a gáz Szankon. Közben átmenetileg csökkent ugyan a gáz nyomása, sőt néha meg is szűnt a kitörés, a „pihenők” után azonban ismét teljes erővel, még mindig vízzel és iszappal keverve, tör a felszínre a gáz. Az elfojtására készülő kútnál a hideg nem akadályozza a munkát. A fúróállás alapjait már elkészítették, s rövidesen megkezdik a gépek szerelését, a fúrótorony összeállítását.

NEM PROTEKCIÓ!

MEGKÖNNYÍTI

NAPI BEVASÁRLÁSÁT

AZ

ELŐRE RENDELÉS

Munkából hazatérve nem kell sorbaállnia, ha munkába menet leadja előre rendelését

IDŐT TAKARÍT MEG!

Minden egész nap nyitva tartó

KÖZÉRT ÉLELMISZER-CSEMEGEBOLT

FELVESZI RENDELÉSÉT

Tisztelt Szerkesztőség!

Aggtelek korszerű idegenforgalmi kiépítése

Aggteleki panaszkönyv című cikkünkben megírtuk, hogy a világhírű barlangvidék látogatottsága 1964-ben 22 százalékkal csökkent az előző évhez viszonyítva, s az ilyen nagymérvű visszaesés fő okát a szervezés hiányosságaiban, valamint a rossz közlekedési viszonyokban jelöltük meg. A Borsod megyei Idegenforgalmi Hivatal cikkünkre válaszul a többi között az alábbiakat közli:

— A bajok gyökere nem a kezelésben bekövetkezett változásban van — hiszen a szálló kiadás ma is az IBUSZ-on keresztül történik —, ami pedig a forgalom megszervezését illeti, azt éppen olyan zavartalanul végezheti és végzi is az IBUSZ, mint ahogy teszi a Balatonnál, vagy az ország bármely más idegenforgalmi szempontból számításba jöhető területén, ahol szintén nem rendelkeznek idegenforgalmi objektumokkal.

A példának felhozott 1962-es évben a barlang forgalma csak 109 667 fő volt. A 123 890 fős forgalmat 1963. évben érte el, amikor már a tanács kezeltében állt. De a forgalom évenkénti állandó növekedése egyáltalán nem törvényszerű. Alakulását számtalan — az üzemeltető befolyásától független — külső körülmény is módosítja. A téli látogatók számának csökkenése sem új jelenség. A mostani KISZ-tanfolyamok helyét az IBUSZ annak idején tsz-üdültetés kéréseiben hasznosította.

Egyébként a barlangvidék idegenforgalmi fejlesztésére a megyei tanács folyamatos programot dolgozott ki és hatalmas anyagi áldozatokat hoz annak megvalósítása érdekében. Az 1963. január 1-én történt kezelésváltástól 1963. és 1964. évben mintegy ötmillió forintot fordított a barlang és a hozzá csatlakozó vendéglátó létesítmények korszerűsítésére, valamint a szükséges további fejlesztési tervek elkészítésére. Ez évben ismét mintegy tizenkétmillió forintot fordítottak a munkára: a jövőre várható korszerű világlátást kap a Baradla aggteleki szakasza is, amelynek természetes cseppkő-kulisszákkal díszített hatalmas „Hangversenyterme” ezáltal még alkalmasabbá válik az eddig is nagy sikereket elért barlangi hangversenyek megrendezésére. Befejezést nyer

az aggteleki 200 férőhelyes szálloda és étterem építése is. A régi korszerűtlen sátorlábort helyett pedig 118 férőhelyes olcsó és kényelmes turistaszállás áll a diák-, tanulmányi csoportok rendelkezésére. A barlang jósavfői bejáratánál felépül egy emeletes üzemi épület, mely a benne elhelyezett fedett váróhely, pénztár, értékmegőrző, bazár és egyéb helyiségekkel fogja biztosítani a látogatók kényelmét és jó kiszolgálását. Ugyanígyen célt fog szolgálni az aggteleki oldalon megvalósítandó üzemi épület is. A „Tengerszem-szálló” turista étterme új konyharészléggel és gyorskiszolgáló büfé-sorral bővül, s Aggteleken is gondoskodás történik a vendéglői részleg megfelelő bővítéséről.

A csehszlovák határhoz vezető út felújítása még ez évben megtörténik és előreláthatólag május 1-től megindul a csereforgalom a Baradla- és Domica-cseppkőbarlangok között. Az idei szezonban várható nagy forgalom minél zavar-talanabb lebonyolítása érdekében a Megyei Idegenforgalmi Hivatal és az Északmagyarországi Intéző Bizottság is megette javaslatát az arra illetékes hatóságok szervekhez, s bízunk benne, hogy a lehetőségek keretein belül adható segítségnyújtás nem fog elmaradni.

Az elmondottakkal nem akarjuk lebecsülni a még most is meglevő hiányok jelentőségét — hiszen a kezelésváltás idején fennállott, megoldásra váró problémák száma olyan nagy volt, hogy azoknak egyik évről másik évre történő teljes felszámolása el sem képzelhető —, csupán arra kíváncsi rámutatni, hogy Aggtelek ügye a megyei tanácsnál jó kezében van, mert történelme során még nem fordult elő, hogy két év leforgása alatt ilyen sokat tettek volna fejlesztése érdekében. A folyamatban levő munkák és az eddig tett intézkedések nyomán most már belátható községbe jutott Aggtelek korszerű idegenforgalmi kiépítésének adottságaihoz méltó megvalósítása.

Nagy Lajos,

a Borsod megyei Idegenforgalmi Hivatal vezetője

Miért maradt le Pásztor János neve?

Örömmel olvastam a Magyar Nemzetben a Pásztor János halálának 20. évfordulója alkalmából írt emlékezést. Igaza van a cikk írójának: a század első felének egyik legjelentékenyebb alkotóművésze-ről keveset hallottunk és alig írtunk. De még ennél is szomorúbb, hogy nevét is elhallgatták. Beethoven szobráról készült levelezőlapra négy nyelven írták „Beethoven emlékmű, Martonvásár”, csak éppen a szobor alkotójának neve maradt le. Miért? Sokszor gondolkodok erre, amikor az egyik nyári hangversenyen, a Beethoven Múzeumban vásárolt kétforintos levelezőlapra nézek (Képzőműv. Alap, XVII.—13/612). Szép felvétel az ősi park szádós fái között elhelyezett csodálatosan kifejező, a

nagy zeneköltő énjét megdöbbentően tükröző szoborról. A mű Pásztor János legszebb alkotásai közé tartozik. 1927-ben a centenáriuma készített. Megdöbbentően fejezi ki a zeneköltő szép férfijelenségének tragikus-késérő vonásait. Így nézhetett, ilyen önkívületi remélésben elhomályosuló szemekkel egykor, IX. szimfóniájának bemutató előadásán az öt ünneplő lelkes közönségre: mert a tapost csak látta, de nem hallotta.

...ne tagadjuk meg az igazságot soha, még a trón előtt sem”, írta Beethoven 1792-ben. Miért kell elhallgatni az igazságot, megtagadni egy olyan szobor alkotójának nevét, mint a martonvásári Beethoven mű?

Schelken Pálma

Pest-budai bálók

Nagy érdeklődéssel olvastam az egykori pest-budai bálokról írt kitűnő cikket a Magyar Nemzetben. Legyen szabad ki-egészítéssel néhány adatot hozzátennem:

Százhuszonöt évvel ezelőtt, 1840. január 3-án táncoltak csárdást először Pesten, az úgynevezett „csütörtöki casinobálon”, ahol is br. Orszay István mutatta azt be, Széchenyi István kérésére. Ezt megelőzően 1838-ban, a nagyváradi casinobálon mutatták be legelőször.

A farsangi időnnel kapcsolatban még egy érdekes évfordulót kell megemlítenünk: 150 évvel ezelőtt, 1815. január 31-én adta ki a budai városi tanács a záróra-rendeletet, amely szigorú dörgedelemmel úgy szólt, hogy „estí harangszó után senki se kóboroljon az utcán”. Mit tehettek a bálók? Vagy kocsin mentek a bálba, ami nem minősülhe-

tett kóborlásnak, vagy már esti harangszó előtt bevonultak a tánc-szállába és csak akkor hagyták el a termet, amikor már hajnali misére harangoztak a budai barátok templomában.

Rónay Mária

Budapest

SZOMJAS

A VILÁG

MAGYAR DOKUMENTUMFILM

Rendező:

CSÓKE JÓZSEF

Bemutató:

FEBRUÁR 11

Vadul

vagy engedékenyen

Fiatalok, akik az élet értelmét, az igazi szerelmet keresik

Magyarul beszélő angol film, széles változatban is

14 éven aluliaknak nem ajánljuk

Bemutató: február 11